

Memo

Aan DG overleg
Van projectgroep subjectgerichte aanpak
Doorkiesnummer(s)
Datum 19 augustus 2015
Onderwerp Het ontwikkelen van een innovatieve, integrale aanpak voor beroepsfraudeurs

Beslispunten DGO:

1. Kennisnemen van de inhoud van de notitie met het resultaat van het project 'integrale aanpak van beroepsfraudeurs',
2. Instemmen met het voorstel om de aanpak van beroepsfraudeurs een vervolg te geven en de aanpak verder vorm te geven en te professionaliseren,
3. Instemmen met een vervolgoopdracht waarbij wordt onderzocht binnen welk samenwerkingsverband het vervolg van het project geborgd kan worden. Het voorstel van de werkgroep is dat overeenkomstig de inhoud van deze notitie de RIEC-samenwerking als eerste optie moeten worden verkend,
4. Indien het DGO besluit tot een vervolg van de aanpak van beroepsfraudeurs instemmen met de voorgestelde aanbevelingen uit deze notitie.

Inleiding

In opdracht van de Ministeriële Commissie Fraude is begin 2014 het project subjectgerichte aanpak gestart. Dit project is één van de maatregelen die zijn aangekondigd in de brief van 20 december 2013 (TK 2013-2014 kenmerk 17050 nr.450). Het project kent twee doelstellingen.

1. Ten eerste het beter detecteren en bestrijden van (de activiteiten van) beroepsfraudeurs die bij meerdere instanties bekend zijn. De praktijk laat namelijk zien dat maatregelen vanuit één enkele afzonderlijke organisatie de beroepsfraudeur soms slechts tijdelijk hinderen in zijn stappen¹.
2. De tweede doelstelling van het project is om via data-analyse bruikbare indicatoren van beroepsfraudeurs te ontwikkelen en te valideren. Deze indicatoren moeten leiden tot nieuwe inzichten en een meer effectieve aanpak van beroepsfraudeurs.

Het project kreeg de volgende opdracht mee: "Ontwikkel een innovatieve en integrale aanpak ten aanzien van veelplegers op het gebied van fraude."

¹ Brief Voortgang Rijksbrede aanpak fraude, 19 december 2014, (TK 2013-2014 kenmerk 17050 nr.450)

Memo

- Integraal door het betrekken van verschillende partners uit het publieke domein (toezicht, opsporing en vervolging). Hierdoor wordt het mogelijk een aanpak te ontwikkelen bestaande uit een mix van preventieve en repressieve maatregelen.
- Innovatief door te onderzoeken hoe de kennis, middelen (waaronder informatie) en mogelijke maatregelen van de bovengenoemde partners gecombineerd kunnen worden om de meest effectieve aanpak te creëren. Daarnaast is ook gezocht naar nieuwe 'out of the box' manieren en mogelijkheden om beroepsfraudeurs innovatief aan te pakken.

In deze notitie worden de resultaten en de inspanningen ten aanzien van de eerste doelstelling van dit project gepresenteerd. De notitie eindigt met enkele conclusies en aanbevelingen.

Van beoogde aanpak ...

Het projectteam 'subjectgerichte aanpak', bestaande uit verschillende deelnemers aan de Rijksbrede aanpak van-fraude², is het project gestart vanuit de visie dat beroepsfraudeurs alleen effectief kunnen worden aangepakt indien de partners optreden als 1 overheid, waarbij de partners gezamenlijk meer kunnen bereiken dan ieder individueel. Er moet voldoende commitment bestaan bij de aangesloten organisaties en er dient een gezamenlijk beeld te zijn over wat de partners willen bereiken. Betrokken partijen moeten dezelfde ambities hebben voor de beoogde aanpak, waarbij structurele en duurzame verandering in plaats van symptoombestrijding als uitgangspunt is gehanteerd. Het gewenste effect van de aanpak en de focus op het gezamenlijke resultaat staan hierbij centraal.

Bij de concrete uitwerking zijn de volgende vragen aan de orde gekomen:

1. Op welke basis gaan de partners in dit project samenwerken? Met welke structuur en met welke juridische kaders?
2. Hoe kan een zorgvuldig proces worden ingericht voor het bij elkaar brengen van informatie en de selectie van de beroepsfraudeurs?
3. Hoe kan ervoor worden gezorgd dat na de selectie van fraudeurs de partners ook daadwerkelijk met de beroepsfraudeur aan de slag gaan?

² Deelnemers aan het projectteam zijn de Belastingdienst/Belastingen, de FIOD, de inspectie SZW, de NVWA-
IOD, de ILT en het OM. Aan de casustafels die binnen het project zijn georganiseerd namen ook andere
partijen deel, zoals politie, Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Memo

Ad 1) De basis voor samenwerking

Omdat verschillende organisaties bij de aanpak betrokken zijn is het noodzakelijk een structuur te vinden waarbinnen de samenwerking kan plaatsvinden. Een vaste samenwerkingsstructuur draagt bij aan duidelijke rollen en verantwoordelijkheden, aan heldere, vastgelegde processen en aan een heldere juridische context (wat mag wel en wat niet). Er zijn verschillende scenario's bekeken en afgewogen. Centrale vraag is of een nieuw samenwerkingsverband moet worden ingericht of dat er aansluiting kan worden gezocht bij een bestaand samenwerkingsverband. Hoewel bij een nieuwe structuur specifiek kan worden afgestemd op de behoeften van dit project, werd al vrij snel duidelijk dat geen enkele deelnemende partij voorstander was van het opzetten van een nieuw samenwerkingsverband. Het opzetten van een nieuw samenwerkingsverband vergt een enorme investering. Voor een solide samenwerking moet onder meer overeenstemming bestaan over de doelstelling, de betrokken partijen, processen en privacyprotocollen. Ervaring leert dat dergelijke trajecten minstens een paar maanden tot een (paar) jaar duren. Bovendien waren er al samenwerkingsverbanden waar dit project in zou kunnen passen. Er is onder andere gekeken naar de FEC-samenwerking, de LSI-samenwerking en de Manifestgroep.

Uiteindelijk is door de projectgroep de RIEC-samenwerking aangewezen als meest logische samenwerkingsverband om de werkzaamheden van het project onder te brengen. Het LIEC, partner in de projectgroep subjectgerichte aanpak, ondersteunt dit besluit. De RIEC-samenwerking richt zich op de bestuurlijke en integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit op verschillende onderwerpen zoals hennepcultuur, mensenhandel, fraude met vastgoed, witwassen en handhavingsknelpunten zoals outlaw motorcycle gangs, milieucriminaliteit en de aanpak van woonwagencentra. De RIEC-samenwerking sluit qua doelstellingen (grotendeels) aan en er is een structuur dat de continuïteit garandeert. Bovendien blijkt uit de praktijk dat een landelijke gedetecteerde beroepsfraudeur vaak lokale overlast veroorzaakt. Een afgestemde lokale/landelijke aanpak is dan gewenst.

Een ander belangrijk argument is dat de RIEC-partijen voor deze samenwerking juridische grondslagen hebben gecreëerd om gegevens met elkaar te mogen delen en deze gegevens op centrale plekken mogen verwerken. Om deze gegevensverwerkingen zorgvuldig te laten plaatsvinden is een privacyprotocol met bijbehorende werkprocessen opgesteld. Bovendien zijn de vaste werkprocessen van de RIEC's helder, liggen deze vast en zijn ze toepasbaar op de aanpak van beroepsfraudeurs. De stuurgroep RIEC kan een onderwerp benoemen als handhavingsknelpunt als bij verschillende overheden signalen binnenkomen dat de geldende bestuursrechtelijke of strafrechtelijke regelgeving onvoldoende wordt nageleefd. Aangezien het doel van dit project voorziet in de landelijke aanpak van beroepsfraudeurs, is er in eerste instantie voor gekozen de aanpak van beroepsfraudeurs als handhavingsknelpunt in te brengen.

Ad 2) Zorgvuldige selectie

Wanneer er een (juridische) basis ligt om gegevens over fraudeurs met elkaar te kunnen uitwisselen is de tweede stap het doorlopen van een zorgvuldig selectieproces om tot juist die beroepsfraudeurs te komen die we willen aanpakken. De zorgvuldige verzameling van data over veelplegers en daaropvolgend de zorgvuldige selectie van veelplegers is van groot belang voor de legitimiteit van de aanpak en de verantwoording achteraf.

Uitgangspunt is het bij elkaar brengen van informatie over beroepsfraudeurs van de verschillende partners, waardoor een landelijk beeld ontstaat van waaruit gezamenlijk kan worden bekeken op welke beroepsfraudeurs we ons gaan richten. Om dit mogelijk te maken zijn in eerste instantie organisaties benaderd die de beschikking hebben over betrouwbare en vastgelegde informatie over fraudeurs. Vervolgens moest een

Memo

afgewogen keuze worden gemaakt welke beroepsfraudeurs in aanmerking komen voor een integrale aanpak. Om aan de eis van zorgvuldigheid tegemoet te komen is voor een gefaseerde aanpak gekozen met behulp van een informatietrechter (zie bijlage 1). De trechter is een werkproces, met als basis het werkproces van het RIEC, waarin de signalen en informatie over beroepsfraudeurs van verschillende organisaties verwerkt wordt tot een interventiestrategie. Het werkproces bestaat uit een aantal fases:

- Verzamelen van gegevens door inbreng van de deelnemende partners. Deze inbreng is gebaseerd op vóóraf gezamenlijk vastgestelde selectiecriteria. Er worden dus niet zomaar lijsten verstrekt. Hierdoor ontstaat een groslijst. Daarbij wordt het ook inzichtelijk gemaakt of dezelfde beroepsfraudeurs ook bij verschillende instanties bekend zijn. Het uitgebreide schema treft u aan in bijlage 2.
- Vanuit de groslijst wordt weer een selectie gemaakt van de meest 'schrijnende' gevallen, de shortlist. Factoren die hierin meewegen zijn de kenmerken van de gepleegde fraude (bijvoorbeeld de maatschappelijke schade, het ondermijnende karakter van de fraude, verwevenheid onderwereld-bovenwereld, (machts)posities, kenmerken van het betreffende subject (bijvoorbeeld plegen structurele fraude, recidivist) en kenmerken van de aanpak (bijvoorbeeld een concrete aanleiding, continuïteit van het subject).
- Vanuit de shortlist wordt een keuze gemaakt welke beroepsfraudeurs daadwerkelijk in aanmerking komen om op maat te worden aangepakt en waarvoor een interventiestrategie wordt ontwikkeld.

Ad 3) De integrale aanpak

De laatste stap in het proces is het opstellen en uitvoeren van een integrale interventiestrategie op maat voor de verschillende, individuele subjecten. Dat wil zeggen dat informatie en signalen die de partners inbrengen wordt gecombineerd en leidt tot een advies over mogelijke interventies. De partners nemen gezamenlijk, in een integraal overleg, een besluit over dit advies en dragen zorg voor de uitvoering ervan. Het opstellen van integrale interventies vereist een open en effectieve samenwerking tussen de verschillende partners. De samenwerking moet evenwel zijn gebaseerd op min of meer horizontale verbanden en vertrouwen, waarbij het delen van informatie en het gebruik maken van de aanwezige expertise cruciale factoren zijn. Betrokken organisaties geven prioriteit aan de aanpak van beroepsfraudeurs en deelnemers van deze organisaties moeten een bepaalde mate van autonomie en mandaat bezitten om de uitvoering van de interventies te kunnen realiseren.

.....Naar maatwerk

De beoogde aanpak bleek op korte termijn een brug te ver. Over het algemeen staan de RIEC's achter de doelstelling van het project om beroepsfraudeurs aan te pakken en past het ook binnen de taakuitvoering en doelstellingen van de RIEC's. De beschreven werkwijze past echter op dit moment nog niet binnen de huidige RIEC-samenwerking.

Ten eerste zijn de RIEC's regionaal georganiseerd en moet daarom goed worden gekeken hoe dit past bij de wens om een landelijk beeld van beroepsfraudeurs op te stellen en van daaruit een integrale aanpak op maat te ontwikkelen. Daarom is er meer afstemming nodig om eventuele onduidelijkheid over het te bereiken doel weg te nemen en de rol en positie van de RIEC's hierin helder te krijgen. Daarnaast bleek door regionale prioriteiten terughoudendheid om onder het RIEC-regime landelijke initiatieven uit te voeren. Door onderling informatie uit te wisselen zouden RIEC's uitvoering kunnen geven aan landelijke projecten. Wel is door de RIEC's onderschreven dat een gecombineerde landelijke en regionale aanpak voor een beroepsfraudeur effectief kan zijn.

Memo

Parallele aanpak

Echter, gezien de tijd die deze beoogde samenwerking nog extra vergt en het feit dat niet alle partners uit dit project bij een RIEC aangesloten zijn, is besloten een parallelle, alternatieve aanpak te ontwikkelen. Het parallelle traject richt zich op maatwerk. Hierbij is ervoor gekozen om deze aanpak niet binnen een bepaalde samenwerkingsverband onder te brengen met een juridische grondslag, maar per casus te bekijken wat mogelijk is aan samenwerking en gegevensuitwisseling op basis van geldende wet- en regelgeving. Per casus is een samenwerking op maat gestart om ervaring op te doen met een innovatieve integrale aanpak. Deze samenwerking op maat is een casustafel genoemd.

Casustafels

Het project is vormgegeven door individuele casuïstiek via de casustafels in te brengen en te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een beroepsfraudeur aan te pakken. Op deze manier worden tevens barrières opgeworpen om opnieuw financieel-economische criminaliteit te plegen. Daarmee is feitelijk invulling gegeven aan onderdeel C van de informatietrechter uit bijlage 2 namelijk, hoe kun je op een effectieve en efficiënte manier komen tot een gezamenlijke, succesvolle interventiestrategie. Door de deelnemende partijen zijn 8 casussen van fraudeurs geselecteerd.

- Hierbij zijn de casussen in eerste instantie anoniem besproken.
- Als een casus zich leent voor een daadwerkelijke aanpak wordt op maat bekeken welke mogelijkheden tot informatie-uitwisseling er zijn, waarna per casus wordt nagegaan welke interventiemogelijkheden betrokken organisaties tot hun beschikking hebben.
- Elke casustafel wordt voorgezeten door een casusregisseur (vanuit de organisatie die de casus heeft aangeleverd), die opdracht heeft deelnemers van verschillende organisaties aan de tafel uit te nodigen met de juiste kennis en expertise om de beroepsfraudeur effectief aan te pakken. Daarbij werden ook deelnemers buiten de kring van toezicht, opsporing en vervolging uitgenodigd, zoals de Autoriteit Financiële Markten (AFM), Reclassering Nederland en dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Op die manier is er voor gezorgd dat specifieke deskundigheid, anders dan op het gebied van regulier toezicht en opsporing en vervolging, werd ingebracht.
- Op basis hiervan is per casus een op maat gekozen, gezamenlijke aanpak ontwikkeld. Hierbij moet worden gedacht aan een mix van bestuurlijke en strafrechtelijke interventies. Private partners zoals curatoren namen indien mogelijk o.b.v. geldende wet- en regelgeving deel aan de casustafel. Ook zijn voorstellen ontwikkeld om gezamenlijk zogenaamde facilitators van beroepsfraudeurs aan te pakken.
- Om te weten of partijen gegevens met elkaar mogen delen is een gegevensverstrekkingstabel opgesteld (zie bijlage 3). Daarnaast is bij iedere casustafel de privacy medewerker van alle deelnemende instanties geraadpleegd. Op deze manier is het mogelijk, met inachtneming van de (privacy) wetgeving, het project uit te voeren. Echter, dit proces heeft beperkingen. In de aanbevelingen worden suggesties gedaan om deze te op te heffen.

Memo

Beperkingen

- *Missen volledig beeld en daarmee de keuze voor partijen die een rol kunnen spelen*

Doordat casussen in bovenbeschreven parallelle traject in eerste instantie anoniem zijn ingebracht wordt duidelijk of bij andere partners meer informatie over een subject bekend is. De persoonsgegevens zijn immers nodig om in de systemen te kijken of het subject bekend is. Door dit wellicht onvolledige (start) beeld bestaat de kans dat partijen uiteindelijk niet bij de casustafel zijn betrokken, terwijl die partijen toch een rol zou kunnen spelen. Bijvoorbeeld door het aanvullen van de informatiepositie of door de inbreng van specifieke kennis en het inzetten van specifieke maatregelen. Bovendien is door deze manier van werken niet met zekerheid te zeggen of de meest "schadelijke" beroepsfraudeurs worden aangepakt, het zou goed kunnen dat indien de informatie uit verschillende organisaties was bevestigd er andere, meer schadelijke beroepsfraudeurs waren geselecteerd in de aanpak.

- *Niet voor alle partijen mogelijk om gegevens met elkaar te delen*

Als een beroepsfraudeur uiteindelijk met naam en toenaam op de casustafel besproken werd was het voor partijen niet altijd mogelijk om alle gegevens met elkaar te delen met als resultaat dat partijen tijdens de bespreking van de interventie letterlijk 'de gang op' moesten in verband met de beperkingen in de (privacy)regelgeving. Dit lijkt haaks te staan op de wens om als een overheid integraal het probleem van de beroepsfraudeur aan te pakken.

- *Geen 'collectief' geheugen*

Bij een 'losse', op casuïstiek gebaseerde aanpak wordt vooralsnog geen invulling gegeven aan de wens om op een centrale plaats de beroepsfraudeurs te 'registreren'. Weliswaar kan iedere organisatie zelf een registratie bijhouden, maar de winst zit hem in het gezamenlijke beeld dat kan worden gecreëerd als de beoogde aanpak zou kunnen worden gerealiseerd. Of en op welke wijze een collectief geheugen gewenst is hangt mede af van de ambities van de deelnemende partners.

Resultaten

Hoewel een andere aanpak is gevolgd dan beoogd heeft dit project geleid tot een aantal resultaten en is het doel van dit project, het selecteren van een aantal beroepsfraudeurs en het ontwikkelen van een innovatieve en integrale aanpak, gerealiseerd.

- Er zijn in totaal 8 casustafels gestart, waarbij fraudeurs zijn aangepakt. Elke casus betrof een beroepsfraudeur die aan alle eerder genoemde selectie-eisen voldeed. De verdachten varieerden van jong (20) tot oud (70), maar hadden elk een indrukwekkend strafblad met meerdere interventies van een of meerdere partners. De verdachten hebben verschillende soorten fraude op hun kerfstok. Vaak is er een combinatie van BTW en/of faillissementsfraude aangevuld met fraude in verschillende

Memo

sectoren (o.a. land- en tuinbouwsector, vervoerssector, arbeidssector). In sommige gevallen worden er ook commune, niet fraude gerelateerde, delicten gepleegd. De interventieadviezen zien dan ook op een combinatie van verschillende interventies door verschillende partijen. Op moment van schrijven hebben 4 van de 8 casustafels een interventie advies opgeleverd. De andere 4 casustafels zijn in een afrondende fase.

Voorbeeld uit één van de casustafels:

Er wordt gebruik gemaakt van katvangers, buitenlandse rechtspersonen, bedrijven gaan failliet (waarschijnlijk om boetes en vaste dienstverbanden te ontlopen), bedrijven worden onderling overgenomen, valse identiteiten worden gebruikt, er wordt gebruikt gemaakt van fictieve adressen (de panden staan te koop/te huur of er wonen andere families) en illegale tewerkstelling.

- De 8 casustafels hebben veel verschillende innovatieve interventies opgeleverd om fraudeurs te stoppen. Deze zullen worden vastgelegd in een document en wordt ter beschikking gesteld aan de verschillende organisaties. De mogelijkheid van de ontwikkeling van een speciale, toegankelijke 'app' worden onderzocht. De interventies bestaan uit een pallet van bestuurlijke, strafrechtelijke en civiele maatregelen. Het overzicht met interventies is een 'levend' document, waarbij nieuwe, innovatieve interventies zullen worden toegevoegd en verspreid. Dit overzicht levert input voor toekomstige casustafels om fraudeurs te stoppen.
- Er is veel ervaring opgedaan in methodiek van het samenwerken tussen verschillende bestuurlijke, strafrechtelijke en private partners op casusniveau. De manier waarop de casustafels zijn ingericht, expertise en deskundigheid bijeen is gebracht en er is gewerkt met een casusregisseur is een innovatieve manier van fraudebestrijding. Er is een procesbeschrijving gemaakt die kan worden gebruikt voor organisaties om soortgelijke samenwerking op te zetten.
- Er is een aantal producten opgenomen in een gereedschapskist: gegevensverstrekkingstabel, procesbeschrijving samenwerking, informatietrechter, interventieoverzicht.
- Het integraal samenwerken in casustafels heeft geleid tot veel enthousiasme bij deelnemers. Door het delen van informatie en toe te werken naar een integrale aanpak word toegevoegde waarde en het succes hiervan zichtbaar. Het effect is gelegen in het feit dat soms een andere dienst dan de eigen organisatie veel effectievere mogelijkheden heeft om een notoire beroepsfraudeur aan te pakken. Dit enthousiasme neemt men mee terug naar de eigen organisatie.

Conclusies en aanbevelingen

Dit project is begonnen met de aanname dat er beroepsfraudeurs bestaan, die bij meerdere overheidsorganisaties bekend zijn en die daarom een integrale aanpak noodzakelijk maken. Die aanname klopt. De kunst is wel om met behulp van de bestaande samenwerkingsverbanden de beroepsfraudeurs te detecteren en aan te pakken. Het voorstel is om dit project een vervolg te geven en de aanpak van beroepsfraudeurs verder vorm te geven en te professionaliseren. Van belang hierbij is om de aanpak te borgen binnen (bestaande) samenwerkingsverbanden om zodoende de aandacht en de continuïteit te garanderen. Daarvoor gelden een aantal aanbevelingen.

Memo

A. Basis voor de samenwerking

Er bestaat bij de landelijke inspecties en opsporingsdiensten behoefte om de integrale aanpak van beroepsfraudeurs binnen een bestaande samenwerkingsstructuur onder te brengen. De essentie zit het in het creëren van een landelijk beeld van waaruit beroepsfraudeurs worden geselecteerd en daadwerkelijk worden aangepakt. Deze aanpak vindt dan zowel landelijk als regionaal niveau plaats. De meest passende samenwerkingsstructuur is de RIEC-samenwerking.

Aanbevelingen:

- I. Stel binnen de samenwerking van het RIEC een landelijk gremium in waarin zowel partners van landelijke diensten en regionale partners kunnen samenwerken in de aanpak van beroepsfraudeurs. Het LIEC zou hier een verkenning in kunnen starten.
- II. Verken de mogelijkheden om ook andere partijen dan RIEC-partijen op geijkte momenten aan deze aanpak te laten deelnemen.
- III. Als het niet mogelijk blijkt om (op ad hoc basis) andere partijen te laten deelnemen aan de RIEC-samenwerking moet worden verkend of er voldoende draagvlak bestaat om een nieuwe structuur in te richten. Daarbij moet nadrukkelijk aandacht worden besteed aan flexibiliteit. Flexibiliteit qua deelnemers en qua moment en mate van deelname. Daarbij kan ook worden gedacht aan het op geijkte momenten inzetten van andere samenwerkingsverbanden zoals het FEC en de LSI en het bevragen van Dienst Justis (TRACK) en iCOV.

B. Basis voor gegevensuitwisseling en zorgvuldige selectie

Voor een effectieve aanpak van beroepsfraudeurs is een legitieme basis nodig als grondslag om gegevens over beroepsfraudeurs op één centraal punt te verzamelen, te combineren en te analyseren. Het gaat hierbij niet zozeer om de kwantiteit van de gegevens, maar om de kwaliteit van de gegevens. De juiste gegevens zijn nodig om te komen tot een optimale selectie en aanpak van beroepsfraudeurs. Voor de selectie is al (grotendeels) een systematiek ontwikkeld met behulp van de informatietrechter.

Aanbevelingen:

- I. Maak het mogelijk binnen de RIEC-structuur en bijbehorend juridisch kader de noodzakelijke gegevens bij elkaar te brengen om op één centrale plaats een landelijk beeld te creëren van waaruit de aanpak concreet vorm kan krijgen. Het LIEC zou hier een verkenning in kunnen starten.
- II. Bilaterale verstrekkingsmogelijkheden: Creëer daarnaast voor een concrete aanpak op maat juridische mogelijkheden voor bilaterale gegevensuitwisseling. Vooral voor partijen die buiten de

Memo

bestaande samenwerkingsverbanden (relatief) weinig mogelijkheden hebben om informatie met anderen (dan bestuurs/overheidsorganen) te delen zoals de Nationale Politie en de Belastingdienst. Op dit moment zijn er duidelijke grenzen aan de juridische mogelijkheden.

III. Houd bij informatie-uitwisseling binnen samenwerkingsverbanden, en bij de totstandkoming van de voorgenomen kaderwet informatie-uitwisseling, rekening met de behoefte:

- Aan flexibiliteit: niet alle partijen zijn altijd op dezelfde momenten, op dezelfde manier en in dezelfde mate bij de aanpak betrokken. Zo heeft de ene partij geschikte gegevens, de andere de juiste kennis en weer een andere partij passende interventiemogelijkheden. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van een vaste of flexibele schil.
- Om gegevens op een centrale plaats te verzamelen om een landelijk beeld te creëren;
- Aan informatie-uitwisseling buiten de 'eigen' (beleids)kolom en
- Aan informatie-uitwisseling met anderen dan bestuurs- en overheidsorganen.

C. Capaciteit

Een effectieve aanpak van beroepsfraudeurs vereist toegewijde aandacht en capaciteit, waardoor ook continuïteit wordt gewaarborgd. Dit project heeft in de verschillende casustafels tot veel enthousiasme geleid over de gezamenlijke mogelijkheden. Het is van belang deze positieve energie te behouden. De RIEC-structuur kan ook een oplossing bieden voor commitment en capaciteit, maar daarnaast kunnen ook nog andere mogelijkheden nader te worden verkend.

Een effectieve aanpak van beroepsfraudeurs betekent ook een investering in kennis en ervaring op verschillende terreinen: opstellen en uitvoeren van integrale interventies (de aanpak), kennis van beroepsfraudeurs (de doelgroep), juridische kennis (inhoud) en samenwerking (proces). Het laatste betekent ook het opdoen van meer kennis en ervaring in samenwerking met private partners.

Aanbevelingen:

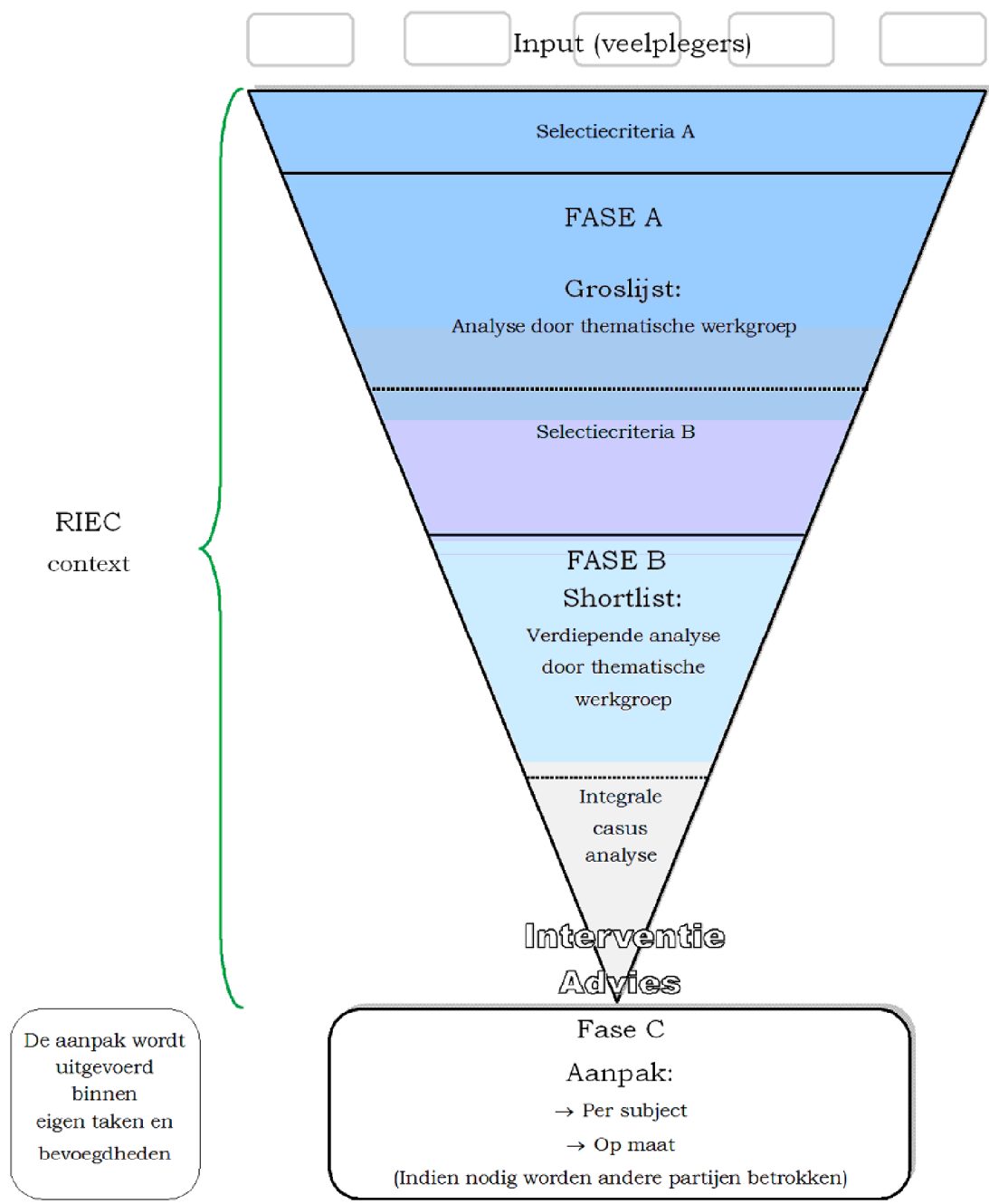
- I. Creëer ruimte binnen de eigen organisatie, zodat binnen bestaande kaders tot een effectieve aanpak van fraudeurs kan worden gekomen. Hiervoor is soms wat (bestuurlijk) lef nodig, omdat 100% juridische garanties niet zijn te geven. Bij twijfel moet daarbij ruimte worden gevonden om toch het experiment aan te gaan.
- II. Investeer in de kennis en ervaring van medewerkers van betrokken organisaties op het terrein van netwerkend samenwerken en de mogelijkheden van private, bestuurlijke en strafrechtelijke interventies en oplossingen.
- III. Handhaaf de casustafels, door per organisatie twee mensen met naam en toenaam te benoemen als contactpersoon voor het bijeenroepen van een casustafel. De projectgroep vraagt de partners nogmaals de ambitie van het project te onderstrepen en te bevorderen dat er een structuur komt

Memo

waarbinnen die aanpak vorm kan krijgen. Bijvoorbeeld door het benoemen van de aanpak van beroepsfraudeurs als handhavingsknelpunt binnen de RIEC's³.

³ Op dit moment zijn er 4 pilots met RIEC's om een regionale casustafel in te richten om beroepsfraudeurs aan te pakken. Afhankelijk van de uitkomsten van deze pilots is het de wens van de projectgroep de borging van het project in de structuur van de RIEC's verder te verkennen en uit te werken. Met partners die niet zijn aangesloten bij de RIEC's wordt bekeken op welk moment eventueel informatie mag worden gedeeld. Dit blijft echter een suboptimale werkwijze.

Bijlage I: Trechter

Bijlage II Selectiecriteria

Selectie criteria		Nadere definitie
Kenmerken gepleegde fraude	1. Een planmatige aanpak	Er moet sprake zijn van één of meerdere constructies waarbij door middel van een of meer rechtspersonen strafbare feiten of worden gepleegd. Er is sprake van een breder patroon. Er is sprake van een planmatige aanpak;
	2. Aanzienlijke maatschappelijke schade	Er moet sprake zijn van maatschappelijke schade die door de deelnemende organisaties / instellingen / diensten als aanzienlijk kan worden gekwalificeerd;
	3. Verwevenheid bovenwereld en onderwereld	Er bestaat risico op verwevenheid van bovenwereld-onderwereld;
	4. Specifieke vaardigheden en (machts)posities	Er wordt gebruik gemaakt van specifieke vaardigheden en (machts)posities;
	5. Gebruik (familie)netwerk	Er wordt gebruik gemaakt van een (familie)netwerk;
	6. Het plegen van structurele fraude	Het gaat om het structureel plegen van fraude waarbij maatschappelijke belangen in het geding zijn. De fraudeur waar we ons op willen richten is vaak niet in één hokje te plaatsen. Hij kenmerkt zich juist door verscheidenheid. Er is sprake van verschuiving van fraude over verschillende economische sectoren;
	7. Een bekend subject	Er bestaat de indruk dat de persoon bekend is bij andere overheidsdiensten;
	8. Een recidivist	Er is sprake van grote mate (lange periode en een veelvoud aan overtredingen) van recidive. Deze herhaalde wetsovertreding ziet zowel op bestuursrechtelijke als strafrechtelijke recidive. Er zijn subjecten bekend die al meer dan 20 jaar in beeld zijn;
Kenmerken benodigde aanpak	9. Continuïteit in de toekomst	Er moet een aanleiding zijn om te veronderstellen dat de beroepsfraudeur in de toekomst door zal gaan met het plegen van fraude;
	10. Integraal afgestemde aanpak nodig	Integrale afstemming over de aanpak is een belangrijke voorwaarde om meer effect met dezelfde inzet te bereiken;
	11. Een concrete aanleiding	Tot slot moet een concrete aanleiding zijn om het subject in te brengen. Denk aan binnengekomen aangiftes, berichten in de media, de oprichting van een nieuwe rechtspersoon.